

Узагальнені результати анкетування на тему: «Якість самостійної роботи студентів»

Мета анкетування: виявлення чинників, які стимулюють студентів до самостійної роботи; з'ясування труднощів під час виконання самостійних завдань; виявлення недоліків в організації самостійної роботи студентів тощо.

Час проведення: з 11 до 25 березня 2019 року.

Загальна кількість респондентів: 1386 студентів 3 і 4 курсів усіх спеціальностей, які навчаються за бакалаврським рівнем вищої освіти.

Кількість студентів за факультетами та інститутом:

№ з/п	Факультет/інститут	Кількість респондентів	№ з/п	Факультет/інститут	Кількість респондентів
1	ІЕБО	297	7	ФПО	62
2	ІФ	54	8	ФПО	147
3	ПГФ	80	9	ФСПО	60
4	ФДСО	209	10	ФУФ	71
5	ФІМ	65	11	ФФВ	163
6	ФМ	47	12	ФФМІ	132

Запитання	Варіанти відповідей	ІЕБО	ІФ	ПГФ	ФДСО	ФІМ	ФМ	ФПО	ФПО	ФСПО	ФУФ	ФФВ	ФФМІ	УДПУ
1. Що Вас стимулює до виконання самостійної роботи?	Зв'язок результатів самостійної роботи з професійною діяльністю	44,1	22,2	31,3	42,6	16,9	21,3	38,7	35,4	33,3	28,2	41,7	31,1	36,3
	Врахування результатів виконання самостійної роботи у підсумковій оцінці	21,9	25,9	21,3	30,1	24,6	42,6	29,0	25,2	28,3	26,8	31,3	25,0	26,6
	Публічне схвалення, похвала, висока оцінка	10,8	7,4	5,0	1,9	6,2	8,5	6,5	13,6	5,0	7,0	10,4	3,8	7,7
	Вимогливість викладача	4,7	7,4	2,5	9,6	12,3	2,1	4,8	12,9	5,0	11,3	8,0	12,1	8,0
	Підтримання пізнавального інтересу, цікаве і посилене завдання	15,5	37,0	40,0	15,8	40,0	25,5	20,8	12,9	28,3	26,8	8,6	28,0	21,4
Запитання	Варіанти відповідей	ІЕБО	ІФ	ПГФ	ФДСО	ФІМ	ФМ	ФПО	ФПО	ФСПО	ФУФ	ФФВ	ФФМІ	УДПУ
2. Що Вам найбільше подобається у виконанні самостійної	Можливість поповнити і поглибити знання	46,8	40,7	58,8	43,5	36,9	31,9	48,4	31,3	43,3	29,6	42,3	28,8	41,0
	Бажання перевірити свої знання	19,2	24,1	13,8	31,1	24,6	21,3	14,5	25,2	15,0	26,8	33,7	36,4	25,2
	Можливість проявити	17,2	9,3	8,8	8,6	10,8	2,1	8,1	13,6	5,0	14,1	9,8	15,2	11,7

роботи?	самостійність													
	Бажання отримати високу оцінку	10,8	13,0	8,8	9,6	7,7	19,2	14,5	23,1	18,3	14,1	11,0	9,1	12,6
	Можливість проявити творчість	6,1	13,0	10,0	7,2	20,0	25,5	14,5	6,8	18,3	15,5	3,1	10,6	9,6
Запитання	Варіанти відповідей	ІЕБО	ІФ	ПГФ	ФДСО	ФІМ	ФМ	ФПО	ФПО	ФСПО	ФУФ	ФФВ	ФФМІ	УДПУ
3. Коли Ви отримуєте завдання для самостійної роботи?	На початку семестру	30,3	44,4	18,8	42,6	15,4	19,2	29,1	28,6	10,0	19,7	26,4	74,2	33,0
	Протягом семестру	64,6	51,9	77,5	52,2	72,3	76,6	69,4	54,4	85,0	77,5	67,5	23,5	60,9
	Наприкінці семестру	4,7	3,7	1,3	4,3	4,6	4,3	1,6	16,3	5,0	2,8	5,5	2,3	5,2
	Ніколи	0,3	0	2,5	1,0	7,7	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,6	0,0	0,9
Запитання	Варіанти відповідей	ІЕБО	ІФ	ПГФ	ФДСО	ФІМ	ФМ	ФПО	ФПО	ФСПО	ФУФ	ФФВ	ФФМІ	УДПУ
4. Які труднощі у Вас виникають під час виконання самостійної роботи?	Дефіцит часу на самостійну роботу	51,5	48,2	47,5	59,8	32,3	36,2	48,4	28,6	38,3	45,1	36,8	30,3	43,8
	Важко відновити в пам'яті інформацію	13,8	7,4	10,0	10,1	9,2	2,1	8,1	21,8	20,0	14,1	25,2	12,9	14,3
	Невміння рівномірно розподіляти навантаження	10,8	9,3	16,3	8,6	16,9	25,5	12,9	10,9	11,7	16,9	12,3	14,4	12,5
	Невміння пов'язувати теоретичні знання з практикою	4,4	0	1,3	1,0	1,5	6,4	8,1	7,5	5,0	1,4	5,5	7,6	4,3
	Часто потрібна допомога викладача	3,4	0	10,0	2,4	6,2	4,3	1,6	10,2	0,0	2,8	3,1	9,9	4,6
	Великий обсяг завдань	7,4	16,7	7,5	9,1	20,0	19,5	3,3	8,6	8,3	11,3	7,4	3,0	8,7
	У завданнях немає чітких рекомендацій до виконання	1,4	1,9	2,5	0,5	6,2	0,0	3,2	0,7	6,7	1,4	3,7	1,5	2,0
	Важко виділити основне в матеріалі	6,1	14,8	3,8	5,3	6,2	6,4	12,9	6,8	10,0	7,0	6,1	13,6	7,5
	Відсутні вміння працювати самостійно	1,4	1,9	1,3	3,4	1,5	0,0	1,6	5,4	0,0	0,0	0,0	6,8	2,3
Запитання	Варіанти відповідей	ІЕБО	ІФ	ПГФ	ФДСО	ФІМ	ФМ	ФПО	ФПО	ФСПО	ФУФ	ФФВ	ФФМІ	УДПУ
5. Скільки Ви витрачаєте	1 годину	32,0	16,7	18,8	35,9	7,7	34,0	25,8	21,8	18,3	15,5	27,6	51,5	28,6

часу на день для самостійної підготовки до занять?	2–3 години	54,9	44,4	68,8	45,9	41,5	57,4	48,4	63,3	50,0	45,1	50,9	43,2	51,7
	4–5 годин	10,8	35,2	11,3	14,8	41,5	8,5	25,8	11,6	26,7	39,4	17,2	3,0	16,6
	Використовую час для вирішення особистих проблем	2,4	3,7	1,3	3,4	9,2	0,0	0,0	3,4	5,0	0,0	4,3	2,3	3,0
Запитання	Варіанти відповідей	ІЕБО	ІФ	ПГФ	ФДСО	ФІМ	ФМ	ФПО	ФПО	ФСПО	ФУФ	ФФВ	ФФМІ	УДПУ
6. Як часто Ви виконуєте самостійні завдання протягом семестру?	Систематично, планомірно	48,1	59,3	58,8	59,8	44,6	40,4	50,0	37,4	55,0	57,8	37,4	37,1	48,0
	Час від часу	40,4	20,4	31,3	33,5	40,0	48,9	40,3	38,8	31,7	36,6	42,9	50,8	38,8
	Майже не виконую	20,2	3,7	0,0	1,0	1,5	2,1	4,8	6,1	3,3	2,8	6,8	6,1	3,4
	Виконую тільки під час сесії	4,0	13,0	5,0	2,4	1,5	2,1	1,6	12,9	5,0	2,8	6,1	4,6	5,1
	Виконую тільки ту роботу, якою захоплений(-а)	5,4	3,7	5,0	3,4	12,3	6,4	3,2	4,8	5,0	0,0	6,8	1,5	4,7
Запитання	Варіанти відповідей	ІЕБО	ІФ	ПГФ	ФДСО	ФІМ	ФМ	ФПО	ФПО	ФСПО	ФУФ	ФФВ	ФФМІ	УДПУ
7. Чи звертаєтесь Ви за допомогою до викладачів, щоб виконати завдання для самостійної роботи?	Так, постійно	32,7	14,8	31,3	23,0	3,1	14,9	9,7	28,6	8,3	16,9	41,1	51,5	27,9
	Так, але дуже рідко	50,2	68,5	58,8	64,1	58,5	74,5	77,4	57,8	61,7	62,0	49,7	36,4	56,5
	Ні	17,2	16,7	10,0	12,9	38,5	10,6	12,9	13,6	30,0	21,1	9,2	12,1	15,7
Запитання	Варіанти відповідей	ІЕБО	ІФ	ПГФ	ФДСО	ФІМ	ФМ	ФПО	ФПО	ФСПО	ФУФ	ФФВ	ФФМІ	УДПУ
8. Що Ви хотіли б мати під час виконання самостійної роботи?	План і рекомендації до виконання завдань	32,0	24,1	26,3	18,2	15,4	10,6	27,4	22,5	28,3	15,5	35,0	23,5	25,1
	Зразок виконання роботи	28,2	33,3	35,0	46,4	50,8	48,9	43,6	44,9	51,7	45,1	28,8	29,6	37,8
	Можливість індивідуальної бесіди за результатами	13,1	14,8	16,3	14,4	10,8	2,1	6,5	11,7	10,0	14,1	17,2	13,6	13,1

	перевірки та аналізу самостійної роботи													
	Інструктаж до роботи	6,7	5,6	5,0	7,2	9,2	19,2	8,1	12,2	1,7	8,5	12,3	22,0	9,8
	Можливість коригування роботи	19,9	22,2	17,5	13,9	13,9	19,2	14,5	8,8	8,3	16,9	6,8	11,4	14,2
Запитання	Варіанти відповідей	ІЕБО	ІФ	ПГФ	ФДСО	ФІМ	ФМ	ФПО	ФПО	ФСПО	ФУФ	ФФВ	ФФМІ	УДПУ
9. У якій формі викладачі здійснюють перевірку Вашої самостійної роботи?	Тестування	29,3	27,8	25,0	40,2	20,0	14,9	29,0	29,3	30,0	26,8	39,9	39,4	31,8
	Співбесіда	15,8	1,9	13,8	19,6	4,6	4,3	16,1	9,5	10,0	9,9	23,9	2,3	13,3
	ІНДЗ	35,4	59,3	48,8	26,3	58,5	27,7	35,5	34,7	43,3	35,2	24,5	3,0	32,5
	Розрахунково-графічні та курсові роботи (проекти)	3,0	0	1,3	1,0	1,5	0	3,2	6,8	0	0	4,9	0	2,4
	Виконання індивідуальних завдань	13,5	7,4	5,0	7,7	13,9	53,2	8,1	8,2	11,7	16,9	4,9	27,3	12,8
	Колоквіуми	2,0	3,7	1,3	1,0	1,5	0	0	0,7	0	1,4	0,6	1,5	1,2
	Звіти до лабораторних та інших видів робіт	0,3	0	5,0	3,8	0	0	8,1	10,9	3,3	9,9	0,6	25,8	5,6
	Публікації за результатами виконаної роботи	0,7	0	0	0,5	0	0	0	0	1,7	0	0,6	0,8	0,4
Запитання	Варіанти відповідей	ІЕБО	ІФ	ПГФ	ФДСО	ФІМ	ФМ	ФПО	ФПО	ФСПО	ФУФ	ФФВ	ФФМІ	УДПУ
10. Чи знаєте Ви критерії оцінювання завдань для самостійної роботи?	Так	87,5	92,6	88,8	85,2	63,1	63,8	95,2	66,7	73,3	88,7	73,0	94,7	82,0
	Ні	8,4	5,6	11,3	10,1	20,0	31,9	1,6	28,6	20,0	7,0	21,5	3,0	13,4
	Важко відповісти	4,0	1,9	0,0	4,8	16,9	4,3	3,2	4,8	6,7	4,2	5,5	2,3	4,6
Запитання	Варіанти відповідей	ІЕБО	ІФ	ПГФ	ФДСО	ФІМ	ФМ	ФПО	ФПО	ФСПО	ФУФ	ФФВ	ФФМІ	УДПУ
11. Яким ресурсам Ви надасте перевагу під час	Бібліотека університету	10,1	11,1	12,5	7,2	1,5	2,1	9,7	9,5	3,3	7,0	38,0	23,5	13,2
	Інформаційно-освітнє середовище Moodle	34,3	14,8	41,3	39,7	16,9	42,6	22,6	51,0	28,3	25,4	41,1	32,6	35,4

виконання завдань для самостійної роботи?	Інтернет	55,6	74,1	46,3	53,1	81,5	55,3	67,7	39,5	68,3	67,6	20,9	43,9	51,4
Запитання	Варіанти відповідей	ІЕБО	ІФ	ІГФ	ІДСО	ІМ	ІМ	ІПО	ІПО	ІСПО	ІУФ	ІФВ	ІФМІ	ІДПУ
12. Як часто Ви відвідуєте бібліотеку і читальні зали університету?	1–2 рази на тиждень	16,2	9,3	30,0	12,0	7,7	2,1	3,2	6,8	1,7	15,5	28,8	8,3	13,6
	1–2 рази на місяць	24,9	33,3	43,8	26,8	23,1	6,4	25,8	16,3	25,0	40,9	31,9	38,6	28,0
	1–2 рази в семестр	22,2	37,0	12,5	34,0	32,3	17,0	32,3	22,5	31,7	28,2	19,0	22,7	25,2
	1–2 рази на рік	18,2	11,1	7,5	9,1	24,6	19,2	11,3	21,8	20,0	11,3	11,0	10,6	14,5
	Не відвідую	18,5	9,3	6,3	18,2	12,3	55,3	27,4	32,7	21,7	4,2	9,0	19,7	18,7

Висновок

Узагальнені дані анкетування засвідчують, що основними стимулами для студентів до виконання самостійної роботи є зв'язок результатів цієї роботи з їхньою професійною діяльністю (36,3 %), врахування результатів самостійної роботи в підсумковій оцінці (26,6 %), а також підтримання пізнавального інтересу, цікаве і посилене завдання (21,4 %). У зв'язку з цим науково-педагогічним працівникам в організації самостійної роботи студентів (у доборі форм і методів роботи, змісту завдань) необхідно враховувати основні чинники, які стимулюють здобувачів до виконання такого виду робіт.

У виконанні самостійної роботи студентам найбільше подобається те, що вони можуть поповнити і поглибити свої знання (41,0 %), а також перевірити їх (25,2 %). Важливим уподобанням є також бажання респондентів отримати високу оцінку (12,6 %). Таким чином, запорукою успішного навчання здобувачів вищої освіти є своєчасне інформування про цілі їхнього професійного розвитку та очікувані результати навчання. Оскільки переважна більшість студентів зорієнтована на поповнення і поглиблення своїх знань, то це доводить, що в самостійній роботі здобувачів починає проявлятися компетентнісна парадигма професійної освіти. Для розвитку мотиваційної сфери студентів, культури їхньої самоосвітньої діяльності, активізації суб'єктної позиції, необхідно в університеті змінити підходи до організації самостійної роботи студентів, тобто викладачі мають створювати умови випереджального і самостійного навчання, що сприятиме вибору здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії. У зв'язку з цим необхідно підготувати якісний навчально-методичний супровід самостійної діяльності студентів, щоб стимулювати їх до застосування знань у різний спосіб і в нових умовах.

За свідченням студентів, завдання для самостійної роботи вони отримують протягом семестру (60,9 %) або на початку семестру (33,0 %). Отже, науково-педагогічні працівники, розуміючи важливість для студентів самостійної роботи, спрямовують здобувачів вищої освіти на своєчасне отримання завдань.

Серед труднощів, із якими стикаються студенти під час виконання самостійної роботи, респонденти виокремлюють: дефіцит часу на самостійну роботу (43,8 %), труднощі, пов'язані зі складністю відновлювати інформацію в пам'яті, особливо ту, яка перевантажена термінами (14,3 %), а також невміння рівномірно розподіляти навантаження (12,5 %).

Для самостійної підготовки до занять студенти в основному витрачають 2-3 години на день (51,7 %) або 1 годину (28,6 %). Систематично і планомірно виконують завдання для самостійної роботи 48 % опитаних студентів, проте значна частина студентів (38,8 %) займається такою роботою лише час від часу. Отже, респонденти усвідомлюють цінність і значимість пізнання, але в них не сформована потреба в систематичній самостійній роботі, у самоосвіті і самоактуалізації знань.

Щоб виконати завдання для самостійної роботи, 84,4 % студентів звертаються до викладачів за допомогою, тобто вони відчують труднощі у їх виконанні, проте більшість респондентів (56,5 %) користуються допомогою викладача дуже рідко, і лише 27,9 % звертаються за допомогою постійно.

Під час виконання самостійної роботи студенти потребують, по-перше, зразок виконання роботи (37,8 %), план і рекомендації до завдань (25,1 %), а також вони прагнуть мати можливість коригувати роботи (14,2 %). Ці побажання студентів необхідно враховувати науково-педагогічним працівникам у ході підготовки навчально-методичних матеріалів для самостійної роботи.

Студенти стверджують, що перевірку самостійної роботи викладачі здійснюють переважно в таких формах: ІНДЗ (32,5 %), тестування (31,8 %), співбесіда (13,3 %), виконання індивідуальних завдань (12,8 %). Критерії оцінювання завдань для самостійної роботи знають 82 % студентів. 13,4 % респондентів не мають чітких уявлень про критерії оцінки самостійних завдань, що може демотивувати студентів до їх виконання. Науково-педагогічним працівникам варто більш ретельно опрацювати критерії оцінювання завдань за всіма видами самостійної роботи з навчальних дисциплін, інформувати студентів про ці критерії як на початку вивчення дисципліни, так і в процесі виконання завдань.

У своїй самостійній роботі студенти надають в основному перевагу Інтернет-ресурсам (51,4 %) та університетському інформаційно-освітньому середовищу Moodle (35,4 %), лише 13,2 % респондентів користуються послугами бібліотеки.

Бібліотеку і читальні зали університету 28,0 % студентів відвідують 1-2 рази на місяць, 25,2 % – 1-2 рази в семестр. 18,7 % студентів узагалі не відвідують бібліотеки і читальних залів, а 14,5 % бувають там лише 1-2 рази на рік. Низька частотність відвідувань бібліотеки може бути доказом того, що більшість студентів працює з першоджерелами, використовуючи ресурси Інтернет-середовища.

Директор Центру ЗФСУЯОД

З. І. Комарова